Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 20 май 2022 г.
(OR. fr)

9175/22

ESPACE 55

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	*Подготовка за заседанието на Съвета (Конкурентоспособност) (вътрешен пазар, промишленост, научни изследвания и космическо пространство) на 9 и 10 юни 2022 г.* Устойчивост и конкурентоспособност на космическата програма на ЕС *Ориентационен дебат*

Приложено се изпраща на делегациите информационна бележка с оглед на общия ориентационен дебат на заседанието на Съвета (Конкурентоспособност) — Космическо пространство на 10 юни 2022 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ

СЪВЕТ ПО КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ – ВЪТРЕШЕН ПАЗАР, ПРОМИШЛЕНОСТ, НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И КОСМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО — 10 юни 2022 г.

КОСМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО

Ориентационен дебат

Устойчивост и конкурентоспособност на космическата програма на ЕС

Контекст

1. Съветът се приканва да приеме проект за заключения относно програмата „Коперник“ в рамките на „Хоризонт 2035“, която се основа на три стълба — Зеления пакт, цифровия преход и сигурността — за да допринесе за една по-устойчива Европа. В тези заключения се предлагат препоръки и насоки за бъдещето на програма „Коперник“, като се подчертава по-специално приносът на програмата във връзка с предизвикателствата, свързани с климата, и за включването на новите участници в космическата икономика, така че да бъде допълнена космическата архитектура и тя да стане по-устойчива, както и приносът на програмата във връзка с предизвикателствата пред Съюза в областта на сигурността.

2. Съветът се приканва също така да приеме проект за заключения относно подход на Съюза към управлението на космическия трафик, консолидиран около три стълба: укрепване на капацитета на Съюза за наблюдение и проследяване; координиране на регламентирането и стандартизацията; и засилване на гласа на ЕС на международната сцена с цел утвърждаване на този общ подход.

3. През февруари 2021 г. Комисията прие съобщение за план за действие относно полезните взаимодействия между гражданската, отбранителната и космическата промишленост, като се позова на два нови водещи проекта на Комисията в областта на управлението на космическия трафик и сигурната свързаност. По-специално, на срещата си във Версай през март 2022 г. държавните и правителствените ръководители отново изтъкнаха необходимостта от повече инвестиции в капацитет за стратегическа подкрепа, като например киберсигурността и космическата свързаност. Освен това Комисията и Европейската служба за външна дейност подготвят космическа стратегия за сигурността и отбраната.

Новите предизвикателства на устойчивостта и конкурентоспособността

4. Европейският съюз е разработил космически програми, които са еталон в световен мащаб, и които предлагат суверенни европейски услуги в областта на наблюдението на Земята и спътниковата навигация. Европейската комисия включи тези услуги в космическа програма през 2021 г. и добави два нови компонента: за наблюдението на космоса и за правителствените комуникации. През февруари 2022 г. Комисията предложи също и нова програма за сигурна свързаност с ниска латентност чрез спътници, която би могла да допълни европейската космическа инфраструктура. Чрез услугите, които предоставят, като ни позволяват например да придобием по-автономни способности за позициониране или наблюдение, да се борим с изменението на климата или да си осигурим гарантиран и сигурен глобален достъп до спътникови телекомуникации, което е от съществено значение в ситуации на управление на кризи, тези програми допринасят значително за устойчивостта на Европейския съюз. Те се основават на една конкурентоспособна европейска промишленост, която е на най-високо равнище в световен мащаб.

5. При все това, като стратегическо пространство за правилното функциониране на европейската икономика и сигурност, космическото пространство все повече се оспорва и претоварва. Съществуват две допълващи се явления: възобновяване на надпреварата в космоса, финансирана от космическите сили, и увеличаване на броя на частните участници, които прилагат пътни карти в допълнение към амбициите на тези сили. В условията на такава среда Съюзът трябва бързо да се позиционира и да отговори на предизвикателствата, свързани с устойчивостта и конкурентоспособността, които съответно трябва да се разглеждат заедно.

6. Устойчивостта на космическата програма на ЕС зависи първо от автономния, безопасен и финансово приемлив достъп до космическото пространство и от овладяването на космическите технологии. Не може да съществува европейска космическа политика без автономен европейски достъп до космическото пространство. Трябва да укрепим едновременно конкурентоспособността, гъвкавостта и способността за реагиране в тази област. В по-общ план зависимостта на ЕС от трети държави по отношение на решения, свързани с изстрелванията, ключови технологии или доставки от критично значение (преработени и авангардни суровини, компоненти) може да отслаби усилията на Съюза за утвърждаване на неговата сигурност и независимост, а оттам и на равнището на автономност на системите на Съюза с глобално покритие по отношение на спътниковата навигация, наблюдението на Земята и спътниковите комуникации. Усилията ни по отношение на технологичната независимост следва да бъдат засилени, по-специално чрез „Хоризонт Европа“ и чрез ускоряване на работата за осигуряване на достъп до суровини от изключителна важност, вериги за създаване на стойност и вериги на доставки, които са от решаващо значение за космическата програма, особено в стратегически области, които могат да бъдат подложени на външен натиск. Устойчивостта предполага ангажираност и разходи в краткосрочен план, които трябва да бъдат поети с риск ЕС да заплати иначе цената на своята зависимост от други сили.

7. Съветът се приканва да проучи начини за подобряване на наблюдението и защитата на космическите инфраструктури на ЕС и да гарантира тяхната устойчивост. Космическите инфраструктури са все повече изложени както на случайни рискове, като сблъсъци с други спътници или отломки и радиосмущения, така и на умишлени заплахи като атаки в орбита или заглушавания. За по-голяма защита на космическите инфраструктури бихме могли да разработим специфични технологии или полезен товар, да възприемем подход на сигурност, устойчивост и превенция още от етапа на проектиране на нови космически системи до края на целия период на развитие и жизнен цикъл на съществуващите компоненти/системи на космическата програма, както и да интегрираме нови технологии. Тези допълнителни задачи ще спомогнат за засилване на конкурентоспособността на това, което Европа предлага, на възможно най-високо ниво.

8. Появата на нови участници в Европа — „новото космическо пространство“ — е голяма възможност за конкурентоспособността на нашата промишленост и за бъдещата устойчивост на нашите програми. Въз основа по-специално на работата на Комисията в рамките на CASSINI ще трябва да проучим как да увеличим максимално потенциала на иновативните нови технологии, услуги или продукти и промишлени процеси на тези нови участници и да ги интегрираме решително в развитието на нова инфраструктура и модернизирането на съществуващата инфраструктура или в разработването и предоставянето на нови услуги.

9. С космическата си програма ЕС разполага с уникални космически активи на световно равнище, които са особено успешни. Следва да проучим как да засилим техния принос за сигурността и отбраната и да направим оценка на потребностите и условията, свързани с разработването на специфични услуги с подходящи модели на управление, които зачитат интересите на държавите членки в областта на сигурността. Освен това съгласно решението на Съвета за съвместно действие (Решение (ОВППС) 2021/698 на Съвета) Съветът и върховният представител са компетентни да реагират на заплахи или атаки срещу космическите услуги, които са от критично значение за ЕС. Обратната връзка относно изпълнението на посоченото решение в контекста на войната в Украйна може да доведе до промени във въпросното решение, за да се подобри реакцията на Съюза на нарастващите заплахи и да се осигури тясна координация с държавите членки. В този контекст трябва да обмислим тези въпроси, за да допринесем ефективно за работата по космическата стратегия за сигурност и отбрана.

Въпрос

Какви мерки следва да предприемат Съюзът и неговите държави членки, за да се засили устойчивостта на космическата програма на ЕС и тя да може да отговори на предизвикателствата, свързани с конкурентоспособността?